

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS MASEI • MAAMAR 3

לבאר ענין המסעות במדבר

Explicación de los viajes por el desierto

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/masei/3/

1 לבאר ענין המסעות במדבר. הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] עתידה ארץ ישראל שתתפשט על העולם כולו. המכוון מזה שיהיה כל העולם כולו אז במדרגת ארץ ישראל דעכשיו.

Para explicar el asunto de los viajes por el desierto. Nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: «La Tierra de Israel está destinada a extenderse por todo el mundo». Esto significa que entonces todo el mundo estará al nivel que tiene hoy la Tierra de Israel.

ואז יהיה א"י [ארץ ישראל] במדרגת ירושלים דעכשיו. וזהו שאמרו שירושלים תתפשט על כל ארץ ישראל כולו.

Y entonces la Tierra de Israel estará al nivel que hoy tiene Jerusalén. Esto es lo que dijeron: que Jerusalén se extenderá por toda la Tierra de Israel.

ונמצא ירושלים דלעתיד לבא יהיה עוד במעלה גבוה יותר כי לע"ל [לעתיד לבוא] יהיה עליות העולמות. והענין

De ello se desprende que la Jerusalén del Futuro por Venir estará en un nivel aún más elevado, pues en el Futuro por Venir habrá ascensos de los mundos. Y la explicación es la siguiente:

כי מבואר בכהאריז"ל [בכתבי האריז"ל] במעלת א"י [ארץ ישראל] דעכשיו על ח"ל [חוץ לארץ] (דגזרו טומאה על אוריה וגושה בפ"ק [בפרק קמא] דשבת ט"ו א')

En los escritos del Arizal se explica la superioridad de la Tierra de Israel actual sobre las tierras fuera de ella (pues [los Sabios] decretaron impureza sobre su aire y su suelo, en el primer capítulo de Shabat, 15a),

והוא מפני ששם יורד השפע ממלכות דאצילות ע"י התלבשות רבות היינו מלי דאצילות מתלבשת במלי דבריאה יצירה ועשיה.

y esto se debe a que allí el flujo desciende desde Maljut de Atzilut a través de numerosas vestiduras; es decir, Maljut de Atzilut se viste en Maljut de Beriá, Yetzirá y Asiá.

אבל בא"י [בארץ ישראל] נמשך ההשפעה ממלי דאצילות ע"י התלבשות במלי דבריאה ויצירה לבדן מבלי שיצטרך להתלבש ג"כ במלי דעשיה.

Pero en la Tierra de Israel, la influencia se prolonga desde Maljut de Atzilut vistiéndose únicamente en Maljut de Beriá y de Yetzirá, sin que sea necesario que se vista también en Maljut de Asiá.

2 ואף שבהכרח גם בא"י [בארץ ישראל] יבוא האור והשפע דרך שר העשי' [העשיה] המושל בא"י [בארץ ישראל].

אין זה כ"א דרך מעבר בלבד

Y aunque, necesariamente, también en la Tierra de Israel la luz y el flujo llegan por medio del [án-gelico] ministro de Asiá, que gobierna sobre la Tierra de Israel, esto es solo a modo de tránsito,

ולא בדרך התלבשות ממש וכמו שרואין אור השמש ע"י אמצעית זכוכית בהירה שלא נשתנה ע"י אור וזיו השמש.

y no mediante un revestimiento propiamente dicho; es como cuando se ve la luz del sol a través del medio de un vidrio transparente, sin que por ello cambien la luz y el resplandor del sol.

ולפיכך בא"י [בארץ ישראל] יתייחס השפע ליצירה משא"כ התלבשות היינו כמו המסך והפרוכת שמעלים על האור ביותר

Por eso, en la Tierra de Israel el flujo se atribuye a Yetzirá. El revestimiento, en cambio, es como una pantalla y una cortina, que ocultan mucho la luz,

וכמו החידה והמשל שמעלים על אור השכל עד שהאור השמש הנראה דרך המסך נקי אור של תולדה. y como un acertijo y una parábola, que ocultan la luz del intelecto; tanto es así que la luz del sol que se ve a través de una pantalla se llama «una luz engendrada» (or shel toladá).

ולפיכך כשמלי דאצילות המלובשת במלי דבריאה ויצירה מתלבשת ממש במלי דעשיה יתייחס השפע ע"ש בחי מלכות דעשיה

Por eso, cuando la Maljut de Atzilut, que está revestida en la Maljut de Beríá y de Yetzirá, se reviste propiamente en la Maljut de Asiá, el flujo se atribuye por su nombre al nivel de la Maljut de Asiá

(ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער תיקון נוק' [נוקבא] פ"ב [פרק ב'] אות ה' מ"ש בענין דרך מעבר או כאשר יתעכב כו' ע"ש) ולכן גזרו שם טומאה.

(Véase Etz Chaim, Shaar Tikkun HaNukva, capítulo 2, sección 5, donde se habla de «a modo de tránsito» o de «cuando se detiene», etc.; véase allí). Y por eso decretaron allí la impureza.

כי בעשיה הוא תכלית הסתר האלקות שהקליפות שרש היצה"ר [היצר הרע] מעלימים ומסתירים ולכן שם אל אדי המחיה עשיה הוא בגימטריא צו ואין צו

Pues en Asiá se da el ocultamiento máximo de la Divinidad, ya que las kelipot, raíz de la inclinación al mal, ocultan y encubren. Por eso, el Nombre El Ado-nai, que da vida a Asiá, tiene el mismo valor numérico que tzav (צו, «mandato»); y «mandato» alude a nada

אלא עבודת כוכבים ואיך הוא זה אלא דר"ל [דרוזה לומר] שמתלבש בלבוש הטבע עד שיכול לומר כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה.

que a la idolatría. ¿Cómo puede ser esto? Más bien, significa que está revestido en la vestimenta de la naturaleza, hasta el punto de que uno puede decir: «Mi fuerza y el poder de mi mano me han hecho esta riqueza».

3 וזהו בחי עבודת כוכבים יש ודבר נפרד, וכיון שההשפעה נמשך ע"י בחי לבוש זה ע"כ גזרו טומאה על אוריה.

Y este es el nivel de la idolatría: una existencia y una entidad separadas. Y puesto que el flujo de influencia desciende a través de esta vestidura, por eso decretaron impureza sobre su aire.

אבל בא"י [בארץ ישראל] שהשפע יורד רק דרך מעבר העשיה ע"כ לא גזרו שום טומאה על אוריה וגושה

Pero en la Tierra de Israel, donde el flujo desciende únicamente pasando a través de Asiá, por eso no decretaron impureza alguna sobre su aire ni sobre su suelo,

כי ביצירה האור והחיות בלי הסתר כ"כ [כל כך], ולע"ל [ולעתיד לבוא] שיזדכך העולם ולא יהיה העולם מסתיר כלל

pues en Yetzirá la luz y la fuerza vital están mucho menos ocultas. Y en el Tiempo Venidero, cuando el mundo sea refinado y ya no oculte en absoluto,

לכן נאמר ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ואז יזדכך אפי' [אפילו] ארץ עובדי כוכבים ומזלות ועמ"ש (צפניה ג' ט')

por eso está dicho: "Y quitaré de la tierra el espíritu de impureza"; entonces será refinada incluso la tierra de quienes adoran a los astros y las constelaciones. Y véase lo escrito (Zephaniah 3:9),

כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד ואז יקבלו האור והחיות מיצירה דרך מעבר העשיה לבד ולא דרך התלבשות.

“Pues entonces daré a los pueblos un lenguaje claro, para que todos invoquen el Nombre Havaiá y Le sirvan unánimes”. Y entonces recibirán la luz y la fuerza vital de Yetzirá pasando únicamente a través de Asiá, y no mediante un revestimiento.

וזהו עתידה א"י [ארץ ישראל] שתתפשט בכל העולם כולו (וא"י [וארץ ישראל] תקבל ממקום עליון יותר. ועיין מזה בספר הגלגולים פט"ז שא"י [שארץ ישראל] הם ו' ספירות תחתונות דיצירה וח"ל [וחוץ לארץ] ו' ספירות תחתונות דעשיה

Y este es [el sentido de] “La Tierra de Israel está destinada a extenderse por todo el mundo” (y la Tierra de Israel recibirá de un lugar aún más elevado. Y véase al respecto Sefer HaGilgulim, capítulo 16, donde se explica que la Tierra de Israel corresponde a las seis Sefirot inferiores de Yetzirá, y fuera de la Tierra de Israel, a las seis Sefirot inferiores de Asiá;

אך שבעת בריאת העולם לא היו ספ"י [ספירה / ספירות] אציל ות בריאה יצירה עשיה כמו שהם עתה אלא שהיו יותר גבוהים רק שעל ידי חטא עה"ד [עץ הדעת] הושפלו וירדו למטה ממקומם הראשון עד

pero en el momento de la creación del mundo, las Sefirot de Atzilut, Beriá, Yetzirá y Asiá no eran como son ahora; más bien, eran más elevadas, pero a causa del pecado del Árbol del Conocimiento fueron rebajadas y descendieron por debajo de su lugar original, hasta

כי מה שהוא עתה ו' ראשונות דבריאה היו אז ו' אחרונות דיצירה וזה היה אז מדרגת א"י [ארץ ישראל] ומה שהוא עתה ו' ראשונות דיצירה זה היה אז ו' אחרונות דעשיה

el punto de que lo que ahora son las seis primeras [Sefirot] de Beriá eran entonces las seis últimas de Yetzirá, y ese era entonces el nivel de la Tierra de Israel; y lo que ahora son las seis primeras de Yetzirá eran entonces las seis últimas de Asiá,

וזהו מדרגת ח"ל [חוץ לארץ] קודם החטא דעה"ד [דעץ הדעת] ע"ש באריכות ונזכר ג"כ בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] ס"פ בראשית, ולפי"ז [ולפי זה] ענין עתידה א"י [ארץ ישראל] שתתפשט כו' י"ל [יש לומר] הפ"י כי לפי שבח"י משיח זהו מדרגת אדה"ר [אדם הראשון] כמו שהיה קודם חטא עה"ד [עץ הדעת] כמשי"ש [כמה שכתוב שם] פ"ט.

Y este es el nivel de las tierras fuera de la Tierra de Israel antes del pecado del Árbol del Conocimiento; véase allí extensamente. También se menciona en Likkutei Torah del Arizal, al final de Parshas Bereishis. En consecuencia, el asunto de "La Tierra de Israel está destinada a extenderse", etc., puede explicarse así: puesto que el nivel de Mashíaj es el nivel de Adam, el primer hombre, tal como era antes del pecado del Árbol del Conocimiento, como está escrito allí, capítulo 19,

וא"כ אז ששה ספירות אחרונות דעשיה שמהם נמשך ההשפעה בח"ל [בחוץ לארץ] הרי יתעלו להיות במדרגת ששה ספירות ראשונות דיצירה דעכשיו כו'. ועד"ז ששה ספירות אחרונות דיצירה יתעלו להיות כמו מדרגת ששה ספירות דבריאה וזהו בח"י א"י [ארץ ישראל] לעתיד.

si es así, entonces las seis Sefirot inferiores de Asiá, de las cuales se extiende la influencia hacia las tierras fuera de la Tierra de Israel, se elevarán al nivel de las seis Sefirot superiores de Yetzirá de la actualidad, etc. Del mismo modo, las seis Sefirot inferiores de Yetzirá se elevarán hasta ser como el nivel de las seis Sefirot de Beríá, y este es el nivel de la Tierra de Israel en el futuro.

או שמא י"ל [יש לומר] בפ"י עתידה א"י [ארץ ישראל] שתתפשט בכל העולם כולו שבח"י ו' ספירות תחתונות דיצירה כמו שיהיה אז יתפשטו להאיר בח"ל [בחוץ לארץ] וא"י [וארץ ישראל] תקבל מלמעלה יותר. וצ"ע [וצריך עיון].

O quizá pueda explicarse así la enseñanza "La Tierra de Israel está destinada a extenderse por todo el mundo": el nivel de las seis Sefirot inferiores de Yetzirá, tal como será entonces, se extenderá para iluminar las tierras fuera de la Tierra, y la Tierra de Israel recibirá de un nivel más elevado. Esto requiere análisis.

ועיין בגלגולים שם ס"פ י"ז. דעכ"פ [דעל כל פנים] יש עוד עליות עד שבח"י ו' אחרונות דעשיה יהיו בבח"י אצילות דעכשיו ממש ועד"ז יצירה ובריאה יתעלו למעלה יותר ועמ"ש בפ' ויצא ע"פ והאבן הזאת כו' יהיה בית אלקים.

Y véase en [Sefer Ha]Gilgulim, allí, al final del capítulo 17. En cualquier caso, hay ascensos adicionales, hasta que el nivel de las seis últimas [Sefirot] de Asiá alcance el nivel del Atzilut de la actualidad mismo; y del mismo modo, Yetzirá y Beríá se elevarán aún más. Y véase lo escrito en Parshas Vayetze, sobre el versículo "Y esta piedra", etc., "será una casa de D'os".

ועיין במבוא שערים ש"ג ח"ב [חלק ב'] ספט"ו שיש פעמים שהבריאה יוכל לעלות עד דיקנא דא"א דאצילות כו' וכמ"ש מזה במ"א בביאור ע"פ את שבתותי תשמרו).

Y véase Mevo Shearim, Shaar 3, Parte 2, al final del capítulo 15, donde se dice que hay ocasiones en que Beriá puede ascender hasta la Barba (dikná) de Arij Anpín de Atzilut, etc.; y como está escrito acerca de esto en otro lugar, en la explicación sobre el versículo "Guardarán Mis Shabatot".)

ולכן היו המסעות במדבר שהוא מקור יניקת החיצונים שלכן שער המשתלה נשלח לעזאזל המדברה שע"י המסעות הכניעו אותם בכדי שיוכל להיות לע"ל [לעתיד לבוא] הגילוי מבחי' יצירה בכל העולם כולו ולא יהיו הקליפות דעשיה מעלימים ומסתירים.

Por eso los viajes tuvieron lugar en el desierto, que es la fuente de la que se nutren las fuerzas externas; por eso el macho cabrío enviado se mandaba a Azazel, al desierto. Pues mediante los viajes las sometieron, para que en el Tiempo por Venir pueda haber una revelación del nivel de Yetzirá en todo el mundo, y las kelipot de Asiá no oculten ni encubran.

וז"ש [וזהו שכתוב] ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויביו כו'. והנה פי' קומה הוי' הענין כי הנה יניקת החיצונים הוא משערות דנוק' [דנוקבא].

Y esto es lo que está escrito: "Y sucedía que, cuando el Arca partía, Moshe decía: 'Levántate, Havaíá, y que se dispersen Tus enemigos'", etc. Ahora bien, el significado de "Levántate, Havaíá" es el siguiente: las fuerzas externas se nutren de los cabellos de Nukvá.

וזהו כרחל לפני גוזזיה נאלמה, כי הנה בחי' הדבור העליון נק' ג"כ בחי' אדם כי אדם הוא מדבר ויהי האדם לנפש חיה לרוח ממללא (ועמ"ש מזה ג"כ בביאור ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות).

Y esto es [lo que significa] "Como una oveja (rajel) ante sus esquiladores, enmudeció". Pues el nivel del habla suprema también es llamado el nivel de "hombre" (adam), ya que el hombre habla: "Y el hombre se convirtió en un alma viviente", "un espíritu que habla". (Y véase también lo escrito sobre esto en la explicación del versículo "Y Moshe habló a los jefes de las tribus").

וע"ז נאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו שנמשך בהדבור מבחי' יחו"ע [יחודא עילאה] ויחו"ת [ויחודא תתאה]
וכ"ז [וכל זה] כשהדבור בגילוי והיינו בעולמות דקדושה נשמות ומלאכים המקבלים חיות מדבר ה' והם
בטלים לבחינת דבור עליון ביטול דיחו"ת [דיחודא תתאה] ויחו"ע [ויחודא עילאה]

Y acerca de esto está dicho: "Hagamos al hombre a Nuestra imagen, conforme a Nuestra semejanza", pues en el habla se atrae desde el nivel de la unidad superior (yijudá ilaá) y la unidad inferior (yijudá tataá). Y todo esto ocurre cuando el habla está revelada, es decir, en los mundos de santidad: las almas y los ángeles, que reciben fuerza vital de la palabra de D'os y están anulados ante el nivel del habla suprema, con la autoanulación (bitul) de la unidad inferior y de la unidad superior;

משא"כ כשנמשך הדבור להחיות העשיה ששם הקליפות המסתירים הרי הדבור בבחי' גלות ונקי
נאלמה עד שיוכלו לומר כחי ועוצם ידי כו'

mientras que, cuando el habla desciende para dar vida a Asiá, donde están las kelipot que ocultan, el habla se encuentra en un estado de exilio y se la llama "muda", hasta el punto de que pueden decir: "Mi fuerza y el poder de mi mano", etc.

ונקי' גוזזיה שמפרידים השערות, ובחי' מלי' נקי' רחל שמנחת א"ע [את עצמו] לגוזז ואינה מבעטת כי כן
מבחי' המלי' נמשך החיות גם לכל החיצונים רק שהוא מבחי' אחוריים שלא ברצון וחשק

Y se las llama "sus esquiladores", porque separan los cabellos. Y el nivel de Maljut se llama Rajel ("oveja"), pues se deja esquilar y no patear; así, desde el nivel de Maljut se atrae fuerza vital también a todas las fuerzas externas, solo que desde el nivel de la parte posterior (ajoráim), sin voluntad ni deseo,

וכמו בחי' שערות שעיקר גידולן בחלק אחורי הראש משא"כ הפנים פנוי משערות כו'. עמ"ש מזה בד"ה
הסבי עיניך.

como ocurre con los cabellos, cuyo crecimiento se da principalmente en la parte posterior de la cabeza, mientras que el rostro está libre de cabellos, etc. Véase lo escrito sobre esto en el discurso que comienza: "Aparta tus ojos".

4 והנה בנסוע הארון והכניעו הקליפות שלא יהיו מסתירים הי"ו [הרי זה] עלית המלכות מהגלות והשבי [והשבי / והשביה], ועי"ז יש ג"כ קימה ועלייה גם לבחי"ז ו"א וגם לכל הפרצופים שלמעלה מהז"א. וזהו קומה ה' שיש עלייה וקימה לכללות שם הוי"ו.

Ahora bien, cuando el Arca partía y ellos sometían las keliptot para que no ocultaran, esto constituye el ascenso de Maljut desde el exilio y el cautiverio; y, por medio de ello, también hay elevación y ascenso para el nivel de Zeir Anpín, así como para todos los partzufim que están por encima de Zeir Anpín. Y esto es «¡Levántate, Havaíá!»: que hay elevación y ascenso para el Nombre Havaíá en su conjunto.

5 והטעם הוא מאחר שכל ההשתלשלות מלבישים זה לזה התחתון לעליון שנוק' [שנוקבא] דז"א מלבשת לז"א וז"א לאו"א [לאבא ואימא] ואו"א [ואבא ואימא] לחו"ג [לחסד וגבורה] דא"א כו'

La razón es que todos [los niveles de] la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) se revisten unos dentro de otros, el inferior revistiendo al superior: Nukvá de Zeir Anpín reviste a Zeir Anpín; Zeir Anpín reviste a Aba e Ima, y Aba e Ima revisten a Jésed y Guevurá de Arij Anpín, etc.

והוא עד"מ שהדבור מלביש להמדות והמדות מלבישים את השכל, וממילא כשהמלי' עולה מירידתה וצמצומה הרי יש עלייה לכל ההשתלשלות שלמעלה הימנה.

Esto puede entenderse mediante la analogía del habla, que reviste a los atributos emocionales (midot), y de los atributos emocionales, que revisten al intelecto. Por consiguiente, cuando Maljut asciende desde su descenso y contracción, asciende toda la cadena descendente que está por encima de ella.

6 וזהו קומה הוי"ו כי כללות כל האצילות נק' הוי"ו היו"ד בחכמה כו' שע"י יציאת המלי' מהמיצר והגבול דעשיה יש עלייה לכללות שם הוי"ו כו'.

Y esto es «Álzate, Havaíá», pues Atzilut en su expresión general es llamado Havaíá: la yud corresponde a Jojmá, etc.; de modo que, cuando Maljut sale de la estrechez y la limitación de Asiá, asciende el Nombre Havaíá en su expresión general, etc.

וגם דרך כלל היו"ד הוא בחינת אצילות עד ה"א אחרונה הוא משובש בעשייה וקומה הוי"ו היינו שיהיה יחוד וחיבור ד' אותיות הוי"ו

Y también, en términos generales, la yud representa el nivel de Atzilut, [y así sucesivamente] hasta la hei final, que está revestida en Asiá; y «Álzate, Havaíá» significa que habrá una unificación y una unión de las cuatro letras de Havaíá,

וגם עליית העולמות ע"ד הנזכר לעיל והיה זה ע"י נסיעת כל ס"ר נש"י [נשמות ישראל] שהם בחי' אדם בצלמנו כדמותנו

y también el ascenso de los mundos, según lo mencionado anteriormente. Y esto se produjo mediante el viaje de las seiscientas mil almas de Israel, que corresponden al nivel de «hombre», «a Nuestra imagen, conforme a Nuestra semejanza»,

וע"י מ"ב מסעות בהתהפכות כל השבע מדות לה' ושלא יהיה הנשמה בגוף בבחי' כרחל לפני גוזזיה נאלמה כמש"ל [כמה שכתוב לעיל] וכך נעשה ג"כ בעולם בחי' עליית המלי' והעולמות

y mediante cuarenta y dos viajes, al transformar los siete atributos emocionales (midot) para que se dirijan a D'os, de modo que el alma dentro del cuerpo no estuviera en el estado de «como una oveja ante sus esquiladores, permanece muda», como se explicó arriba. Y así también se produjo en el mundo el ascenso de Maljut y de los mundos,

וכמ"ש במ"א ע"פ גם את העולם נתן בלבם שכל העולם תלוי באדם שכשיתקן א"ע [את עצמו] בזה הוא מתקן את כל העולם כולו.

como se explica en otro lugar respecto del versículo «También puso el mundo en su corazón»: el mundo entero depende del hombre, de modo que cuando este se rectifica a sí mismo, rectifica así el mundo entero.

אך כל המסעות היו על ידי משה ואהרן כי משה הוא יסוד אבא כי הנה

Sin embargo, todos los viajes se realizaron por medio de Moshé y Aharón, pues Moshé es Yesod de Aba. Pues

החכמה היא בחינת אין והבינה היא בחי' השגה ויש וכדי שיתייחדו ויתחברו הוא ע"י יסוד אבא שהוא הארה והשפעה מבחי' אין דחכמה בבינה.

Jojmá es el nivel de ayin (nada), y Biná es el nivel de comprensión y de yesh (algo); para que se unifiquen y se unan, esto ocurre por medio de Yesod de Aba, que es una iluminación y una influencia del nivel de ayin de Jojmá hacia Biná.

7 ולא עצם מהות אבא ממש רק כמו טפת אבא וכמו בריקת וסקירת השכל. והמשכה זו צ"ל בתמידות כדי להחיות העולמות

Y no es la esencia misma de Aba, sino más bien como una gota de Aba, y como el destello y la percepción fugaz del intelecto. Esta emanación debe ser constante, para dar vida a los mundos,

כמאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית לכן נקי משה לשון הוה גם דלה דלה לנו שעיקר המשכתו הוא לנו להחיות העולמות

como en la expresión: “Quien, en Su bondad, renueva cada día, continuamente, la obra de la creación”. Por eso se llama Moshe, en tiempo presente; también: “Incluso sacó [agua] para nosotros”, pues su emanación está destinada principalmente a nosotros, para dar vida a los mundos.

לכן נקי משה שושבינא דמלכא שממשיך אור א"ס המלובש בח"ע [בחכמה עילאה] ואהרן הוא שושבינא דמטרוניתא שממשיך אור הבינה למלי שע"י יהיה עליית המלי ממטה למעלה ע"י ה"ג [חמש גבורות] דבינה.

Por eso Moshe es llamado “el padrino del Rey” (shushvina demalka), pues hace descender la Luz Infinita (Or Ein Sof) investida en la Jojmá superior (Jojmá Ilaá); y Aharón es “el padrino de la Reina” (shushvina dematronisa), pues hace descender la luz de Biná a Maljut, de modo que, por medio de ello, Maljut ascienda de abajo hacia arriba a través de las cinco Guevurot de Biná.

8 וזהו א' הר' כי הר הוא בחי' מדות דבינה כו' ונמצא ע"י משה ואהרן נעשה יחוד דא"א [דאבא ואימא].

Y esto es [el nombre] Aharón: alef, har, nun; pues har (“montaña”) es el nivel de los atributos emocionales de Biná, etc. Por lo tanto, mediante Moshé y Aharón se lleva a cabo la unión de Aba e Ima.

ולכן בהם ועל ידם היו המסעות ויסעו ויחנו הנסיעה היא העלאה מלמטה למעלה כנ"ל בענין קומה הוי'

Por eso los viajes se realizaron en ellos y por medio de ellos: “Y partieron... y acamparon”. El viaje es una elevación de abajo hacia arriba, como se mencionó antes a propósito de “Levántate, Havaíá”,

והוא ע"י שושבינא דמטרוניתא והחנייה היא המשכת האור א"ס ב"ה המלובש בח"ע [בחכמה עילאה] שיומשך למטה ע"ד יחוד א"א [אבא ואימא] כו'

y esto ocurre por medio del asistente de la Reina; y el acampar es hacer descender la luz del Infinito, bendito sea, que está investida en la Jojmá superior, para que descienda abajo a la manera de la unión de Aba e Ima, etc.,

ונמשך ג"כ לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] (והגם שיחוד או"א [אבא ואימא] הוא תמידי אך זהו בחי' חיצונית אבל הגילוי מבחי' פנימית נמשך ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא]) והוא ענין רצוא ושוב וזהו בשתיים יעופף בשני בחי' ברצוא ושוב:

y también descende a Zeir Anpín y Nukvá (y aunque la unión de Aba e Ima es constante, esa es la dimensión exterior, pero la revelación de la dimensión interior descende mediante un despertar desde abajo). Este es el concepto de "correr y retornar" (ratzo vashov), y esto es "con dos volará": con dos niveles, en correr y retornar.

9 ב והנה להבין למה המסעות הם מ"ב ובספירת העומר שהוא ג"כ נגד ז' מדות הם מ"ט ימים.

2. Ahora, [debemos] comprender por qué los viajes son cuarenta y dos, mientras que en la Cuenta del Ómer, que también corresponde a los siete atributos emocionales, hay cuarenta y nueve días.

והענין כי ספירת העומר הוא בחי' המשכה מבינה לז"א לכן המספר מ"ט אבל המסעות שהם בחי' העלאה הם רק מ"ב.

La explicación es que la Cuenta del Ómer es el nivel de la extensión de Biná a Zeir Anpín; por eso el número es cuarenta y nueve. Pero los viajes, que son el nivel de la elevación, son solo cuarenta y dos.

והענין דהנה איתא בזהר פ' בלק (דר"ג ע"ב) ע"פ ומגבעות אשורנו כיון דהוה במערה דאימיה אשורנו אושיט פסיעה לבר ופ"י בע"ח [בעץ חיים] הובא במק"מ [במקדש מלך] שם ובסה"מ [ובספר הדרת מלך] (דף ק' סי' קע"ב)

La explicación es la siguiente: se afirma en el Zóhar, Parashat Balak (203b), acerca del versículo "Y desde las colinas lo contemplo (ashurenu)": "Cuando estaba en el vientre de su madre, ashurenu: dio un paso hacia afuera". Y esto se explica en Etz Jaim, citado en el Mikdash Melej allí y en Sefer Hadrash Melej (folio 100, sección 172):

אשורנו לשון תמוך אשורי לשון פסיעה כי בזמן העיבור היה זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] בבחי' ו' זעירא של ה' ראשונה דשם הוי' כי עדיין לא היו ז"א

"Ashurenu es una expresión como 'Sostén mis pasos (ashurai)', que significa un paso. Pues, durante la gestación, Zeir Anpín y Nukvá estaban en el nivel de la vav pequeña de la primera hei del Nombre Havaiá, ya que Zeir Anpín todavía estaba

רק בבחי' ו"ק [וי קצוות] והמלי' מלבישתו ושם היתה בבחי' אותו קוץ התחתון היוצא מעט לחוץ מן סוף ו' זו וזו הנקודה נקי' פסיעה לבר יען היא בסוף רגל זו וכולטת מעט לחוץ ע"כ [עד כאן].

solo en el nivel de las seis extremidades (vav ketzavot), y Maljut lo revestía; y allí ella estaba en el nivel de aquella espina inferior que sobresale ligeramente hacia afuera desde el extremo de esta vav. Y este punto se llama "un paso hacia afuera", porque está al final de esta pierna y sobresale ligeramente hacia afuera". Hasta aquí [la cita].

10 ולהבין זה למה בהיות המדות כלולים בבחי' עיבור בבטן אימא אינם רק בחי' ו' והמלי' אינה נחשבת כ"א רק בבחי' פסיעה לבר שבסוף הוי"ו

Ahora bien, para entender esto: cuando los atributos emocionales están incluidos en el estado de gestación, en el vientre de Ima, ¿por qué son solamente el nivel de una vav, y Maljut se considera únicamente el nivel de "un paso hacia afuera", al final de la vav?

אבל מ"מ גם עם הפסיעה הרי הוא רק ו' שזהו רומז על בחי' ששה מדות לבד ומדוע לא יחשבו ז' המדות ממש היינו עם בחי' המלכות.

Sin embargo, aun contando ese paso, sigue siendo solamente una vav, que alude únicamente al nivel de los seis atributos emocionales. Entonces, ¿por qué no se cuentan realmente siete atributos, es decir, incluyendo el nivel de Maljut?

אך כי ידוע ע"פ ויבן את הצלע דבנין פרצוף הנוק' [הנוקבא] נבנה מבחי' מלכות שבמדות דז"א היינו מבחי' מלכות שבחסד נעשה חסד שבמלכות וממלכות שבגבורה נעשה גבורה שבמלכות כו',

Sin embargo, es sabido, a propósito del versículo "Y construyó la costilla", que el partzuf de Nukvá se construye a partir del nivel de Maljut dentro de los atributos emocionales de Zeir Anpín; es decir, del nivel de Maljut dentro de Jésed se forma el Jésed de Maljut, y de Maljut dentro de Guevurá se forma la Guevurá de Maljut, etc.

והיינו משום שהמלי' נקי' עשיראה דכולהו שהיא בחי' הגילוי שבכל מדה דהיינו מלי' שבחסד הוא ענין הגילוי וההשפעה שיש בהחסד וכן בכולן.

Y esto se debe a que Maljut es llamada "la décima de todas", pues es el nivel de la revelación dentro de cada atributo; es decir, Maljut dentro de Jésed es la revelación y la efusión que hay en Jésed, y lo mismo sucede con todos los demás.

11 ולכן מבחי' מלכיות שבכל המדות דז"א נבנה אח"כ פרצוף הנוק' [הנוקבא] שהוא מלי' דאצילות הנוק' עלמא דאתגליא שממנה נמשך ההשפעה לבי"ע.

Por lo tanto, del nivel de Maljut presente en cada uno de los atributos emocionales (midot) de Zeir Anpín se construye después el partzuf de Nukvá, que es la Maljut de Atzilut, llamada «el mundo revelado» (alma de-itgalya), desde la cual se extiende la influencia hacia Beríá, Yetzirá y Asiá.

ולכן בנין זה שיהיה הנוק' [הנוקבא] פרצוף בפ"ע [בפני עצמו] זה נעשה דוקא אחר הלידה והתגלות המדות אז נבנה מכל בחי' גילוי הנ"ל של המדות. ספירה ובנין המלכות.

Por lo tanto, esta construcción —que Nukvá sea un partzuf propio— tiene lugar específicamente después del nacimiento y la revelación de los atributos emocionales; entonces se construye a partir de todos los niveles de revelación de los atributos mencionados antes. La sefirá y la construcción de Maljut.

אבל כשהמדות הם עדיין בבחי' התכללות בהשכל כיון שהן עצמן בבחי' ביטול בהשכל אידי דטריד למבלע לא פליט להיות נמשך מהם בנין המלי' שתהיה בחינה בפ"ע [בפני עצמו] רק

Pero cuando los atributos emocionales todavía están en un estado de inclusión dentro del intelecto, puesto que ellos mismos están anulados dentro del intelecto —«como está ocupado en tragar, no expulsa»—, no puede extraerse de ellos la construcción de Maljut como un nivel propio; solo...

כי אז מדת מלי' כלולה בתוך הששה מדות דז"א שהיא בחי' מלכות שבחסד מלכות שבגבורה

en ese momento el atributo de Maljut está incluido dentro de los seis atributos de Zeir Anpín, es decir, el nivel de Maljut dentro de Jésed, Maljut dentro de Guevurá;

דהיינו שהם רק ששה מדות רק שכל אחת מהם כלולה משבעה היינו שיש בחינת מלי' בחסד שהרי עומד להתגלות א"כ כלול בו בחי' מלי' שהוא ענין התגלות המדה,

es decir, son solo seis atributos, pero cada uno está compuesto por siete; esto significa que hay un nivel de Maljut en Jésed, pues, dado que está a punto de revelarse, el nivel de Maljut, que es la revelación del atributo, está incluido en él.

אבל מ"מ לא שייך שיומשך מהם בנין המלי' פרצוף בפ"ע [בפני עצמו] כיון שהם עצמן בבחי' התכללות והעלאה בהשכל שזהו הפך ההשפעה

Sin embargo, no es posible que de ellos se forme Maljut como un partzuf propio, puesto que ellos mismos están en un estado de inclusión y elevación dentro del intelecto, lo cual es lo opuesto a la emanación de influencia.

וזהו שבהיות ז"נ [זעיר אנפין ונוקבא] בבחי' עיבור במעי אימא הוא בחי' ו' זעירא היינו שהם רק ששה מדות המכוסין במעי אמן הוא השכל רק הנטייה שבסוף הוי' מורה שעומד אח"כ להתגלות,

Y esto explica por qué, cuando Zeir Anpín y Nukvá están en estado de gestación en el vientre de Ima, se encuentran en el nivel de una vav pequeña; es decir, son solo seis atributos, cubiertos en el vientre de su madre, que es el intelecto. Únicamente la inclinación al final de la vav indica que después está a punto de revelarse,

וזהו שנק' פסיעה לבר מעצמותו והיינו בחי' מלי' שבחסד מלי' שבגבורה כויכח התג לות המדה.

y por eso se la llama «un paso hacia afuera» de su propia esencia; es decir, el nivel de Maljut dentro de Jésed, Maljut dentro de Guevurá, etc.: la capacidad de revelar el atributo.

12 וזהו מספר מ"ב הם ששה מדות שכל אחד כלול משבעה. אבל אינן בחי' ז' מדות ממש

Y este es el número cuarenta y dos: seis atributos, cada uno compuesto de siete. Pero no son el nivel de siete atributos propiamente dichos,

כי עדיין אין שייך שיהיה המלי' בנין בפ"ע [בפני עצמו] להיות עלמא דאתגליא ממש כ"א אחר הלידה.

pues todavía no corresponde que Maljut sea una estructura propia, para constituir realmente el mundo revelado, sino solo después del nacimiento.

13 ולכן בספה"ע [בספירת העומר] שהוא בחי' המשכה והתגלות מבינה לז"א ונוקי' [ונוקבא] ונמשך ג"כ בבי"ע עד

שנמשך בנפש האדם ע"כ הם

Por lo tanto, en la Cuenta del Ómer, que es el nivel de la atracción y revelación de Biná a Zeir Anpín y Nukvá, y que también se extiende a través de Beriá, Yetzirá y Asiá, hasta llegar al alma del hombre, son

שבעה שבועות שהמלי' נבנה פרצוף בפ"ע [בפני עצמו] משא"כ בחי' המסעות דכתיב קומה ה' לשון קימה

והעלאה שז"א נכלל באימא ואז אינן ז"נ [זעיר אנפין ונוקבא] כ"א רק בחי' ו'

siete semanas, pues Maljut se construye como un partzuf propio. No ocurre así con el nivel de los viajes, acerca de los cuales está escrito: "Levántate, Havaia", expresión que denota levantarse y elevarse; entonces Zeir Anpín queda incluido en Ima, y ya no son Zeir Anpín y Nukvá, sino solamente el nivel de la vav,

רק שוי"ו זה יש בו פסיעה לבר הוא בחי' מלי' שבששה מדות אלו א"כ הם מספר מ"ב היינו ששה מדות שכל מדה כלולה משבעה.

con la salvedad de que esta vav tiene en sí una "salida hacia afuera", que es el nivel de Maljut dentro de estos seis atributos. Por lo tanto, suman cuarenta y dos: seis atributos, cada uno compuesto por siete.

(ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער א"א פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] מענין מ"ב וענין מ"ט כו', ועיין לקמן בד"ה הנה גבי המסעות נתבאר ששם מ"ב הוא ז' מדות כל א' כלול מששה

(Véase Etz Chaim, Shaar Arij Anpín, capítulo 14, acerca del tema de los cuarenta y dos y del tema de los cuarenta y nueve, etc. Véase también más adelante, en el discurso que comienza "Ahora, en cuanto a los viajes", donde se explica que el Nombre de cuarenta y dos consta de siete atributos, cada uno compuesto por seis,

כמו שהם ז' פסוקים דאבגית"ץ כל א' יש בו מששה תיבות. והדרוש ההוא בתרא הוא ועיין שם מזה).

tal como los siete versículos de Avgitatz, cada uno de los cuales tiene seis palabras. Y ese discurso es el posterior; véase allí sobre este tema.)

והנה להבין למה המסעות הם דוקא ע"ד העלאה והתכללות זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] באימא, יובן עפמ"ש [על פי מה שכתוב] לא יחפוז כסיל בתבונה כ"א בהתגלות לבו.

Ahora bien, para comprender por qué los viajes se dan específicamente mediante la elevación y la inclusión de Zeir Anpín y Nukvá en Ima, se entenderá a partir de lo que está escrito: "El necio no desea entendimiento (tevuná), sino solamente revelar su corazón".

פי' כסיל הוא בחי' יניקת החיצונים שיניקתם מהמדות דקדושה וכענין אברהם שיצא ממנו כו', אך

El significado es que "necio" alude al nivel de la nutrición de las fuerzas externas, que se nutren de los atributos emocionales sagrados, como en el caso de Avraham, de quien salió..., etc. Sin embargo,

יניקה זו הוא דוקא מהמדות כשיצאו כבר מבחי' בינה להיות בחי' בפ"ע [בפני עצמו] (שמהחזה ולמטה מתחיל עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] לפי ששם מסתיים יסוד אימא),

esta nutrición proviene específicamente de los atributos cuando ya han salido del nivel de Biná para constituirse en un nivel propio (pues desde el pecho hacia abajo comienza el Árbol del Conocimiento del bien y el mal, ya que allí termina el Yesod de Ima),

אבל בהיותן כלולים ונעלמים בבחי' בינה ונקי' חסדים המכוסים אז אין מהם יניקה לחיצונים כי בינה נקי' עלמא דחירו כו'

Pero mientras están incluidas y ocultas en el nivel de Biná, y se las llama “las bondades ocultas” (jasadim hamejusim), las fuerzas externas no pueden nutrirse de ellas, pues Biná es llamada “el mundo de la libertad”, etc.

ולכן לא יחפוץ כסיל הנ"ל בתבונה אותיות בן ובת היינו המדות זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] כשהם כלולים בתבונה ונקי' תעלומות לבו לא יחפוץ הכסיל בזה יען מבחי' זו אין לו יניקה

Por lo tanto, el necio mencionado anteriormente no desea la tevuná, cuyas letras son ben y bat (“hijo” e “hija”); es decir, los atributos emocionales, Zeir Anpín y Nukvá, cuando están incluidos en la tevuná y se los llama “los secretos de su corazón”. El necio no desea esto, porque de este nivel no puede nutrirse,

רק בהתגלות לבו שהוא התגלות המדה אז יש לו יניקה, והטעם הוא כי יניקת החיצונים אינו נמשך כ"א מבחי' היש משא"כ מבחי' אין.

sino únicamente la “revelación de su corazón”, que es la revelación del atributo; entonces puede nutrirse. La razón es que las fuerzas externas solo pueden nutrirse del nivel de yesh (algo), pero no del nivel de ayin (nada).

14 והנה כשהמדות כלולים בהשכל וההתבוננות הם בלתי מורגשים עדיין ליש ודבר וזה נקי' תעלומות לב שנכלל האהבה ומכוסה בשכלו והשגתו והתבוננותו ומגודל ההתקשרות בההשגה אינו מרגיש האהבה כלל

Ahora bien, cuando los atributos emocionales (midot) están incluidos en el intelecto y la contemplación, todavía no se sienten como algo, como una entidad; esto se llama “los secretos del corazón”, en los que el amor está incluido y cubierto por el intelecto, la comprensión y la contemplación de la persona. Y debido a la intensidad de su apego a la comprensión, no siente el amor en absoluto.

רק הם כלולים באור אימא ואינם בבחי' הרגשה וישות כלל ואז נקי' בשם תבונה אותיות בן ובת הכלולים בהתבונה והדעת ממש וע"כ אין מזה שום יניקה לחיצונים שהם בחי' היש הגמור

Más bien, están incluidas en la luz de Ima y no se encuentran en absoluto en un estado de sensación ni de entidad propia. Entonces se las llama tevuná, cuyas letras son ben y bat, incluidos en la tevuná y el Daat mismos. Por eso, las fuerzas externas, que corresponden al nivel de la entidad absoluta, no reciben sustento alguno de esto.

(ובמ"א נתבאר טעם לזה מפני שהתגלות עתיק הוא בכינה א"כ בהיות האהוי"ר [האהבה ויראה] כלולים ביסוד אימא הם בהתקשרות בעולם התענוג. וזהו ענין שכינה נק' דרור עלמא דחירו.

(En otro lugar se explica una razón para esto: la revelación de Atik se encuentra en Biná; por lo tanto, cuando el amor y el temor están incluidos en el Yesod de Ima, están unidos al mundo del de-leite. Este es el sentido de que Biná sea llamada "libertad" (deror), "el mundo de la libertad".

וזהו ענין יוהכ"פ [יום הכפורים] שכל העליות דרך אימא והוא בחי' רעותא דלכא ולכן לוחות אחרונות שניתנו בחשאי ניתנו ביוהכ"פ [ביום הכפורים]. ופי' בחשאי פנימית הלב כו'.

Este es el sentido de Yom Kipur, cuando todos los ascensos se producen por medio de Ima, y este corresponde al nivel del "deseo del corazón" (re'uta deliba). Por eso, las segundas Tablas, que fueron entregadas en silencio, fueron entregadas en Yom Kipur. El significado de "en silencio" es la interioridad del corazón, etc.

ובמ"א נתבאר עוד טעם לזה כי הנה או"א [אבא ואימא] הם תריין ריעין דלא מתפרשין א"כ כשהמדות הם כלולים ביסוד אימא מאיר בהם ג"כ יסוד אבא והחכמה היא כח מה בחי' ביטול עץ החיים.

En otro lugar se explica otra razón para esto: Aba e Ima son "dos compañeros que nunca se separan"; por lo tanto, cuando los atributos están incluidos en el Yesod de Ima, también brilla en ellos el Yesod de Aba. Jojmá es koaj má ("la fuerza del 'qué'"), el nivel de la autoanulación (bitul), el Árbol de la Vida.

וזהו ענין שמו"ע [שמונה עשרה] צלותא בחשאי. וממעמקים קראתיך ב' עומקים הם הב' יסודות דאו"א [דאבא ואימא] כו'. ושני הטעמים עולים בקנה א' עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בזהר הרקיע בפרשה בראשית (בדף מ"ה) שאימא מקבלת מעתיק ע"י יסוד דאבא

Este es el sentido de la Shemone Esré, "una plegaria en silencio"; y de "Desde las profundidades te llamé": hay dos profundidades, que son los dos Yesodot de Aba e Ima, etc. Las dos razones concuerdan, de acuerdo con lo escrito en el Zóhar HaRakia, en la parashá Bereshit) (en el folio 45), que Ima recibe de Atik por medio del Yesod de Aba,

והיינו שהחכמה נק' עדן כו', אבל בהתגלות הלב שהמדות הם בכחי' גילוי בחי' בפ"ע [בפני עצמו] הם בכחי' הרגש ליש ודבר יש מי שאוהב כו'

es decir, Jojmá es llamada "Edén", etc. Pero cuando se revela el corazón, cuando los atributos se encuentran en un estado de revelación y constituyen un nivel propio, se sienten como algo, como una entidad: hay alguien que ama, etc.

אזי ממותרי המדה נמשך יניקת החיצונים שהוא היש הגמור כו' שיחזיק א"ע [את עצמו] ליש ודבר מפני שיש לו אהבה כו'.

Entonces, del exceso del atributo se deriva sustento para las fuerzas externas, que corresponden a la entidad absoluta, etc.: la persona se considera a sí misma algo, una entidad, porque tiene amor, etc.

והגם שבהתכללות יש ג"כ בחי' פסיעה לבר היינו שבכל המדה יש רק כח התגלות אותה המדה.

Y aunque en el estado de inclusión también existe el nivel de «un paso hacia afuera», es decir, que en cada atributo solo está el potencial de revelación de ese mismo atributo;

אבל מ"מ לא נמשך מהם בחי' גילוי ממש להיות בחי' מלי בחי' בפ"ע [בפני עצמו] כ"א אחר הלידה ובהתגלות המדות ואז מבחי' היש נמשך יניקת החיצונים כו',

sin embargo, de ellos no se desprende una revelación efectiva —de modo que Maljut sea un nivel independiente— sino después del nacimiento y de la revelación de los atributos; entonces, del nivel de yesh se desprende el sustento de las fuerzas externas, etc.,

(ועוד יובן ענין זה ביותר ממ"ש כמ"א גבי דרוש ברכת הזימון בענין עה"ד [עץ הדעת] ועה"ח [ועץ החיים] ובענין יין המשומר כענביו משי"ב [מששת ימי בראשית]).

(Este asunto se comprenderá aún mejor a partir de lo escrito en otro lugar, en el discurso sobre la bendición después de las comidas con quórum (birkas hazimun), acerca del Árbol del Conocimiento y el Árbol de la Vida, y acerca del «vino que fue preservado en sus uvas desde los seis días de la Creación».)

והנה בהיות עיקר ענין המסעות הוא בכדי להכניע החיצונים שלא יהיה להם יניקה מהמדות דקדושה ע"כ הוא ע"י העלאתם והתכללותם באור אימא ולא יהיו בבחי' הרגש כלל.

Ahora bien, dado que el propósito esencial de los viajes era someter a las fuerzas externas, para que no recibieran sustento de los atributos de santidad, esto se logró elevándolos e incluyéndolos en la luz de Ima, de modo que no fueran percibidos en absoluto.

ולכן לא היו נחשבים כ"א בששה מדות שכל אחד מהם כלול מז', אבלבספירת העומר שהוא

Por eso se contaban solo seis atributos, cada uno de los cuales estaba compuesto por siete. Pero en la Cuenta del Ómer, que es

המשכת המדות מלמעלה למטה לחוץ אז מבחי' מל' שבהמדות דז"א נבנה בחי' בנין המלכות פרצוף בפ"ע [בפני עצמו] אז נעשה שבעה שבועות ז' פעמים ז' כו'

la extensión de los atributos desde arriba hacia abajo, hacia afuera, entonces, a partir del nivel de Maljut que está dentro de los atributos de Zeir Anpín, se construye el nivel de Maljut como un partzuf independiente; entonces se forman siete semanas, siete veces siete, etc.

(ועמ"ש במ"א ע"פ וקבל היהודים שלתקן שלא יהיה יניקת החיצונים נמשך מקיפים דאימא להגן על המדות, וזהו והאם רובצת על האפרוחים כו' וכמו תבוא אם ותקנה כו'.

(Y véase lo escrito en otro lugar sobre el versículo «Y los judíos aceptaron», que, para rectificar [las cosas] de modo que las fuerzas externas no reciban sustento, se extienden las luces circundantes (makifim) de Ima para proteger los atributos; esto es «y la madre está posada sobre los polluelos», etc., como en «Que venga la madre y limpie», etc.)

ובמ"א נתבאר שמתלבשים ו"ק [וי קצוות] דאבא בו"ק [בו קצוות] דאימא ובזה נשמרים המדות מיניקת החיצונים. וצ"ל דמ"מ ע"י בחי' מ"ב שהמדות כלולים ביסוד אימא ממש מכניע החיצונים יותר ששם אין להם שום שליטה ויניקה כלל).

En otro lugar se explica que los seis extremos (vav ketzavot) de Aba se revisten en los seis extremos de Ima, y que por medio de esto los atributos quedan protegidos del sustento de las fuerzas externas. Sin embargo, debe decirse que, aun así, mediante el nivel de cuarenta y dos, en el que los atributos están incluidos en el Yesod de Ima mismo, las fuerzas externas son sometidas en mayor medida, pues allí no tienen dominio ni sustento alguno.)

ובזה יובן הענין מ"ש רבי יוחנן בן זכאי ואיני יודע באיזה דרך מוליכין אותי. דלכאורה תמוה איך עלתה על דעתו שום ספק שיוליכוהו ח"ו [חס ושלום] לגיהנם מאחר שכל ימיו היה בתורה ועבודה.

Y con esto se comprenderá lo que dijo Rabí Yojanán ben Zakai: «Y no sé por qué camino me conducen». A primera vista, resulta asombroso: ¿cómo pudo siquiera surgir en su mente la duda de que, D'os no lo permita, lo condujeran al Guehinom, si todos sus días estuvo dedicado a la Torá y al servicio Divino?

אך מפני שהאוי"ר [שהאהבה ויראה] שלו היה בבחי' התכללות בהמוחין דאימא מגודל התקשרותו בהשגה והתבוננות ושם המדות בלתי מורגשים כלל,

Pero como su amor y temor estaban en un estado de inclusión dentro del intelecto (mojin) de Ima, debido a la intensidad de su vínculo con la comprensión y la contemplación, allí los atributos no se sienten en absoluto,

לכן לא היה יודע ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] אם נתפעל באי"ר [באהבה ויראה] מאחר שלא הרגישם כלל וע"כ אמר איני יודע באיזה כו'

por eso Rabí Yojanán ben Zakai no sabía si había sido conmovido por el amor y el temor, pues no los sentía en absoluto; y por eso dijo: «No sé por qué camino», etc.

(כי על העדר היראה יש עונש. ותדע שהמלאכים מתייראין מהדין ואינו שייך אצלם עון ממש כמאמר כלום יצה"ר [יצר הרע] יש ביניכם אלא רק זהו שאין היראה כדבעי וכמ"ש במ"א באריכות), כי מדותיו היו מכוסים ונעלמים בשכל ו

(pues hay un castigo por la falta de temor. Y sepan que los ángeles temen el juicio, aunque el pecado propiamente dicho no se aplica a ellos, como dice la enseñanza: «¿Acaso hay entre ustedes una inclinación al mal?»; sino que se trata únicamente de que el temor no está como debería estar, tal como se explica extensamente en otro lugar), pues sus atributos estaban cubiertos y ocultos en el intelecto, y

כמו מי שהוא בעומק השכל והעיון אינו מרגיש בשום מדה אף שהמדה ודאי כלולה בההשגה כו'.

como alguien que se encuentra sumido en la profundidad del intelecto y del estudio, y no siente ningún atributo, aunque el atributo ciertamente esté incluido en la comprensión, etc.

ועפ"ז [ועל פי זה] יובן מ"ש במ"א בענין גביע הכסף שהטמין יוסף באמתחת בנימין, כי הנה יוסף הוא צדיק

Y con esto se comprenderá lo que se explica en otro lugar acerca de la copa de plata que Yosef escondió en el saco de Binyamín: pues Yosef es el tzadik

עליון ובנימין נקרא צדיק תחתון כמ"ש מזה בביאור ע"פ מי יתנך כאח לי כו' ע"ש שיש נשמות שהם מבחי' יוסף ויש מבחי' בנימין.

superior (tzadik elión), y Binyamín es llamado el tzadik inferior (tzadik tajtón), como se explica al respecto en la explicación del versículo «¡Ojalá fueras para mí como un hermano!», etc.; véase allí, pues hay almas que pertenecen al nivel de Yosef y otras al nivel de Binyamín.

15 ועיין מענין ב' מיני נשמות אלו באגה"ק [באגרת הקודש] סד"ה ויעש דוד שם, והנה הניצוצים המתפשטים מבחי' בנימין הם נשמות הבינונים ע"ד שפ"י בסש"כ [בספר של בינונים] מהו בחי' בינוני.

Y véase acerca de estos dos tipos de almas en Igueret HaKódesh, al final del discurso que comienza "Y David se hizo un nombre". Ahora bien, las chispas que se despliegan desde el nivel de Binyamín son las almas de los beinonim (intermedios), tal como se explica en Sefer Shel Beinonim qué es el nivel de un beinoni.

והניצוצים מבחי' יוסף זהו בחי' נשמות הצדיקים ומבואר בסש"ב [בספר של בינונים] פ"י [פרק י' / פרשה י']
דבחי' צדיק זהו מ"ש מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים

Y las chispas del nivel de Yosef corresponden al nivel de las almas de los tzadikim; y se explica en Sefer Shel Beinonim, capítulo 10, que el nivel de un tzadik es lo que está escrito: "¡Qué hermosa y qué agradable eres, amor en deleites!",

דהיינו שמתענג על ה' עונג נפלא כו' וכמ"ש באג"ה [באגרת הקודש] על פסוק זה, משא"כ בבינוני כמ"ש
[כמה שכתוב שם] פ"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד].

es decir, que se deleita en D'os con un deleite maravilloso, etc.; como está escrito en Igueret Ha-Kódesh acerca de este versículo; pero no ocurre así con el beinoni, como está escrito allí, en el capítulo 14.

אך עכ"ז [עם כל זה] יוכל להיות לפעמים שגם בבינונים תהיה האהבה עם השמחה והתענוג בה' לפי ערכו
אך אינה בשלימות.

Sin embargo, pese a ello, puede ocurrir a veces que también entre los beinonim haya amor acompañado de alegría y deleite en D'os, según su medida, aunque no en su plenitud.

16 ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] פ"ג בעתים מזומנים כו' וס"פ י"ד להתענג ולשמוח כו' ועמ"ש מזה בפ'
תצוה בד"ה זכור דעמלק.

Y también véase Sefer Shel Beinonim, capítulo 13, "en momentos determinados", etc., y al final del capítulo 14, "deleitarse y regocijarse", etc.; y véase lo escrito sobre esto en la parashá de Tetzavé, en el discurso que comienza "Recuerda [lo que] Amalek [hizo]".

וזהו ענין גביע הכסף שהטמין יוסף באמחחת בנימין, כסף הוא בחי' אהבה כמ"ש ברבות נשא ס"פ י"ג
גבי קערת כסף שהוא ע"ש נכספה

Y este es el significado de la copa de plata que Yosef escondió en el saco de Binyamín: la plata (ke-sef) corresponde al nivel del amor, como está escrito en [el Midrash] Rabá, Naso, al final de la sección 13, acerca de la "fuente de plata", que recibe su nombre de "anhela (nijsefá) [mi alma],

וגם כלתה נפשי ואומר כי נכסף נכספתה לבית אביו, וע"ד מ"ש בזהר בענין ת' עלמין דכסופין דמתענגי בהו צדיקיא.

y hasta desfallece"; y dice: "Pues añorabas intensamente la casa de tu padre"; y en la línea de lo escrito en el Zóhar acerca de los cuatrocientos mundos de anhelo (kisufin), en los que se deleitan los tzadikim.

17 והמשיך יוסף צ"ע [צדיק עליון] בחי' זו לבנימין כדי שגם כנשמות הבינונים שהם ענפים וניצוצים המתפשטים מבנימין יוכל להיות בחי' אהבה זו.

Yosef, el tzadik superior, hizo llegar este nivel a Biniamín, para que también en las almas de los beinonim —que son ramas y chispas que se extienden desde Biniamín— pudiera existir este nivel de amor.

ומה שהטמין הגביע שלא ידע מזה בנימין, זהו משום כי בכינונים שהם ניצוצים דבנימין צ"ל אהבה זו באופן שלא ידע בעצמו מזו האהבה הגבוהה דבחי' אהבה בתענוגים

En cuanto a que ocultara la copa para que Biniamín no lo supiera, esto se debe a que, en los beinonim, que son chispas de Biniamín, este amor debe darse de tal manera que ellos mismos no sepan de este amor elevado, el nivel de "amor con deleite",

שהוא מדרגת צדיק שלמעלה ממדרגת הבינוני שמהתגלות אהבה זו בכינונים מה שלמעלה ממדרגתו יוכל להיות נמשך בו בחי' יש ויוהרא כו'.

que corresponde al nivel del tzadik, por encima del nivel del beinoni; pues, al revelarse en los beinonim este amor que está por encima de su nivel, podría surgir en ellos un sentido de yesh (de ser algo) y de arrogancia, etc.

אמנם צ"ל איך יתכן שיהיה לו אהבה רבה ועליונה זו ושלא ידע ממנה כלל, הנה זה מובן ממש"כ [ממה שכתוב] בענין ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] שמגודל טרדתו בעיון ובהתבוננות לא ידע מהאהבה

Sin embargo, debemos entender cómo es posible que tenga este amor grande y elevado y que no sepa de él en absoluto. Esto se comprende a partir de lo escrito acerca de Rabí Yojanán ben Zakai: debido a lo profundamente absorto que estaba en el estudio y la contemplación, no sabía del amor,

וזהו איני יודע באיזו דרך כו' כנ"ל, וא"כ פי' שהטמין הגביע זהו ענין חסדים המכוסים ביסוד אימא.

y esto es "no sé por qué camino", etc., como se mencionó antes. Por lo tanto, el sentido de que ocultara la copa es el asunto de los «jasadim ocultos» (jasadim hamejusim) en el Yesod de Imma.

18 ועמ"ש בפי' ויגש ע"פ וילקט יוסף את כל הכסף כו' ועמ"ש מענין אהבה בתענוגים ע"פ חכלילי עינים מיין יינה של תורה נכנס יין כו' וזהו לשון גביע הכסף שבו נמשך היין כו'.

Y véase lo escrito en Parashat Vayigash sobre el versículo “Y Yosef reunió toda la plata”, etc.; y véase lo escrito acerca del amor en los deleites, sobre el versículo “Sus ojos están enrojecidos por el vino”: “El vino de la Torá: entró el vino”, etc. Por eso se dice “la copa de plata”, por la que se vierte el vino, etc.

ולפי' [ולפי זה] אפשר לומר שריב"ז [שרבן יוחנן בן זכאי] שאמר איני יודע היינו מפני גודל ענותנותו ע"ד שאמר רבה כגון אנא בינוני אע"פ [אף על פי] שבדאי היה

De acuerdo con esto, es posible decir que Rabí Yojanán ben Zakai, quien dijo “No lo sé”, [lo dijo] por su gran humildad, siguiendo el ejemplo de lo que dijo Rabá: “Gente como yo es de los beinonim”; aunque ciertamente era

צדיק גמור נדמה בעיניו כבינוני כמ"ש ענין זה בסש"ב [בספר של בינונים] פי"ג, ולפיכך התנהג ע"ד שהטמין יוסף כו' עד שאינו יודע בעצמו מבחי' זו האהבה רבה כו'.

un tzadik completo, a sus propios ojos se veía como un beinoni, como se explica este asunto en Sefer Shel Beinonim, capítulo 13. Por eso se condujo siguiendo el ejemplo de lo que hizo Yosef al esconder la copa, etc., hasta el punto de que él mismo no sabía de este nivel de gran amor, etc.

(ולפמ"ש [ולפי מה שכתוב] י"ל [יש לומר] לכאורה הא דביוהכ"פ [דביום הכפורים] קורין בס"ת [בספר תורה] רק ששה גברי זהו שייך לענין הנ"ל שהוא ע"ד כשהמדות מכוסים ביסוד אימא אז הם ששה מדות כו',

(Y, según lo escrito, a primera vista podría decirse que el hecho de que en Yom Kipur solo seis hombres sean llamados a la lectura del Séfer Torá corresponde al asunto anterior: es como cuando los atributos están cubiertos en el Yesod de Ima, y entonces son seis atributos, etc.;

מיהו בפע"ח [בפרי עץ חיים] נתבאר בענין אחר דהיינו אדרבה מפני שהמלי' שהיא השביעית עלתה למעלה בפנימית אימא ור"ל [ורוצה לומר] שעלתה למעלה מהז"א שעדיין לא עלה לשם כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער יוהכ"פ [יום הכפורים] פ"ה.

sin embargo, en Pri Etz Chaim se explica de otra manera, es decir, al contrario: porque Maljut, que es la séptima, ascendió a lo alto, al interior (pnimiut) de Ima; esto quiere decir que ascendió por encima de Zeir Anpín, que todavía no ascendió allí, como está escrito en Pri Etz Chaim, Shaar Yom HaKippurim, capítulo 5.

ועמ"ש מזה בפ' אחרי בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר ועמ"ש במ"א על מאמר הרע"מ [הרע"א מהימנא] פרשה שופטים) (דערי"ה ע"א) אלא סליקא לההוא אתר דאתמר ביה במכוסה ממך בל תחקור כו':

Y véase lo escrito acerca de esto en Parashat Ajarei, en la explicación del versículo “Pues en este día expiará”, y véase lo escrito en otro lugar sobre la enseñanza del Raaya Mehemna, Parashat Shoftim) (275a): “Más bien, asciende a aquel lugar del que se dice: ‘Lo que está oculto de ti, no lo investigues’”, etc.

19 ג והנה להכין בענין הששה מדות כפרטות היות נודע כי נצח והוד נק' ירכין לבר מגופא ונק' בדי ערבות

שאין בהם לא טעם ולא ריח ופי' לבר מגופא היינו

3. Ahora bien, para comprender en detalle el asunto de los seis atributos, es sabido que Nétzaj (victoria) y Hod (esplendor) son llamados «muslos fuera del cuerpo», y también «ramas de sauce», que no tienen ni sabor ni fragancia. Y el significado de «fuera del cuerpo» es

כי חג"ת [בחסד גבורה תפארת] הם עצם המדות ונה"י [ונצח הוד יסוד] הם השפעות המדות לזולתו ולכן נק' לבר מגופא, וענין שאין בהם טעם וריח היינו

que Jésed (bondad), Guevurá (contención) y Tiféret (belleza) son la esencia de los atributos, mientras que Nétzaj, Hod y Yesod (fundamento) son las emanaciones de los atributos hacia otro; por eso son llamados «fuera del cuerpo». Y el significado de que no tengan sabor ni fragancia es

כי בחג"ת [בחסד גבורה תפארת] יש עדיין הארת השכל והטעם ולפי הארת המוחין והשכל כך הם אופני המדה בהתפעלות הלב אם רב

que en Jésed, Guevurá y Tiféret todavía hay una iluminación del intelecto (mojin) y de la razón (taam); y, según la iluminación de los mojin y del intelecto, así son las modalidades del atributo en la conmoción del corazón, ya sea mucha

ואם מעט כי הארת המוחין מאירים בחג"ת [בחסד גבורה תפארת] ולכן בחג"ת [בחסד גבורה תפארת] יש בהם טעם היינו הארת הטעם מהשכל מתלבש בהמדה.

o poca; pues la iluminación de los mojin resplandece en Jésed, Guevurá y Tiféret. Por eso, Jésed, Guevurá y Tiféret tienen «sabor» (taam): es decir, la iluminación de la razón procedente del intelecto está revestida en el atributo.

משא"כ בנו"ה [בנצח והוד] כי נוי"ה [נצח והוד] היינו שאחר שנסתלקו השכל והטעם של המדה מ"מ מתנצח לעשות המדה מחמת שכך נשאר ההסכמה אצלו.

No sucede así con Nétzaj y Hod: esto significa que, después de que se retiran el intelecto y la razón del atributo, uno, no obstante, persevera (misnatzeaj) en llevarlo a cabo, porque esa fue la resolución que permaneció en él.

20 וזהו פי' נצח ענף החסד, שעושה חסד מחמת שהוסכם אצלו להיות חפץ חסד וכבר נסתלק הטעם והשכל שהיה בזה מאיזה טעם הסכים כן.

Y esto es lo que significa que "Nétzaj es una rama de Jésed": uno realiza actos de bondad porque ha resuelto ser una persona que desea hacer el bien, y la razón y el intelecto que intervinieron en ello, por los cuales tomó esa resolución, ya han desaparecido.

רק שנשאר ההסכם לבד, ולכן נקרא בדי ערבות שאין בהם טעם וריח היינו שכבר נסתלקו מלבו המוחין הנק' טעם (ור"ח הוא בחי' רצון ותענוג עיין לקמן בענין ירדן יריחו),

Solo queda la resolución. Por eso se los llama "ramas de sauce", que no tienen sabor ni fragancia; es decir, los mojin, llamados "sabor", ya han desaparecido de su corazón (y la "fragancia" es el nivel de la voluntad y el deleite; véase más adelante, acerca del tema del Jordán de Jericó),

אך עכ"ז [עם כל זה] בחי' הניצוח וההסכם החזק יעשה את החסד אף שלבו כל עמו. כמ"כ [כמו כן] ההוד נק' ענף הגבורה בקו שמאל.

pero, a pesar de ello, la cualidad de imponerse y la firme resolución llevarán a cabo el acto de bondad, aunque su corazón no esté con él. Del mismo modo, Hod es llamada la rama de Guevurá, en la línea izquierda.

ונמצא לפ"ז [לפי זה] מובן כי חג"ת [חסד גבורה תפארת] הם למעלה במדרגה מבחי' נוי"ה [נצח והוד], וא"כ לפ"ז [לפי זה] צ"ל מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער העמידה פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] בכוונת אל עליון גומל חסדים טובים אל עליון הוא אריך אנפין

De esto se desprende que Jésed, Guevurá y Tiféret son de un rango superior al nivel de Nétzaj y Hod. Si es así, debemos entender lo que está escrito en Pri Etz Chaim, Shaar HaAmidah, capítulo 14, acerca de la intención de "D'os Altísimo, que otorga bondades buenas": "El Elyon es Arij Anpín,

שהוא הכתר שהוא הגומל חסדים שהם נה"י [נצח הוד יסוד] דז"א המוציא אותם בסוד תוספת מחדש כו' שנה"י [שנצח הוד יסוד] חדשים דז"א נמשכים מהכתר דוקא.

que es Kéter, quien “otorga las bondades”, que son Nétzaj, Hod y Yesod de Zeir Anpín, sacándolos a la luz mediante el misterio de una nueva adición”, etc.; pues los nuevos Nétzaj, Hod y Yesod de Zeir Anpín provienen específicamente de Kéter.

וזהו ג"כ ענין ומביא גואל לבני בניהם שהם נו"ה [נצח והוד] כו' כמש"ש [כמה שכתוב שם] פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] ועיין בזהר פ' שמיני (דל"ו ע"א).

Y este es también el significado de “y trae un redentor para los hijos de sus hijos”, que son Nétzaj y Hod, etc., como está escrito allí, en el capítulo 15. Véase también el Zohar, Parshas Shemini (36a).

הרי מבואר דנו"ה [דנצח והוד] שרשם מהכתר שהוא למעלה מאו"א [מאבא ואימא] וכ"ש [וכל שכן] מחג"ת [מחסד גבורה תפארת], וגם מבשרי אחזה שהרגלים שהם בחי' נו"ה [נצח והוד] הרי הם המעמידים הגוף והראש ונושאים את הראש,

Así queda explicado que la raíz de Nétzaj y Hod está en Kéter, que es superior a Aba e Ima, y con mayor razón a Jésed, Guevurá y Tiféret. Además, “De mi carne contemplo [a D'os]”: las piernas, que corresponden al nivel de Nétzaj y Hod, son las que sostienen el cuerpo y la cabeza, y cargan la cabeza;

וגם לרפואת הראש הוא ע"י הרגל שמשמין במים חמין וכדומה לפי שיש גידי הראש בהרגל כי נעוץ סופן בתחלתן (וכמ"ש במ"א ע"פ והארץ הדום רגלי).

y también la curación de la cabeza se logra por medio del pie, que se coloca en agua caliente y cosas semejantes, porque los tendones de la cabeza están en el pie, pues “su final está encajado en su principio” (como está escrito en otro lugar, acerca del versículo “Y la tierra es el escabel de Mis pies”).

ויוכן זה עד"מ שאנו רואים שיש איש חכם ולומד ומ"מ אין יכול ללמד ולהשפיע לזולתו למי שהוא קטן ממנו ולעצמו מכין ומשיג הענין

Esto se entenderá mediante una analogía: vemos que hay un hombre sabio y erudito que, sin embargo, no puede enseñar ni impartir a otro, a alguien inferior a él; pues él mismo entiende y capta el asunto,

אבל להשפיע לזולתו אין ביכולתו ואדם שהוא יותר חכם ממנו יכול להשפיע וללמד לאחר החכמה ההוא, שמפני שהוא חכם יותר ומבין הדבר לעומקו ע"ז דוקא יכול להשפיע לזולתו,

pero no está en condiciones de impartírselo a otro. En cambio, una persona más sabia que él puede impartir y enseñar esa sabiduría a otro, pues, precisamente porque es más sabia y entiende el asunto hasta lo más profundo, puede impartírselo a otro.

והנה החכמה מאין תמצא מבחי' כתר וכאשר השיג זה החכמה לעומקה ושרשה מאיר בו מבחי' האין

Ahora bien, "la sabiduría se encuentra a partir de ayin (nada)", del nivel de Kéter (la Corona); y cuando uno ha captado esa sabiduría hasta lo más profundo y su raíz, resplandece en él algo del nivel de ayin,

(וכמו ההפרש בין מעיין הנובע שנקרא מים חיים שקרוב להמקור מוצא המים חיים משא"כ מי שאינו

משיג כ"כ [כל כך] לעומקה ותכליתה הוא כמו סתם מים שאינן מים חיים שרחוקים מהמקור כו')

(como la diferencia entre un manantial que brota, llamado "agua viva", porque está cerca de la fuente de la que mana el agua viva, y quien no capta tanto su profundidad ni su propósito último: este es como el agua común, que no es agua viva, pues está lejos de la fuente, etc.);

ע"ז הוא שי כול להשפיע למטה, אי"כ אנו רואים שכדי להשפיע לזולתו שזהו ירידה מעצמותו לבר

מגופא תלוי דוקא במה שמשיג החכמה לעומקה בחי' אין שממנו תמצא החכמה

por medio de esto puede impartir hacia abajo. Si es así, vemos que, para impartir a otro —lo cual es un descenso desde la propia esencia, "fuera del cuerpo"—, se requiere precisamente captar la sabiduría hasta lo más profundo, el nivel de ayin, de donde se encuentra la sabiduría;

ולא כן במי שאינו מבין החכמה לעומקה ותכליתה אף שחכם ונכון הוא לעצמו אעפ"כ [אף על פי כן] אינו

יכול להסביר ולהשפיע לזולתו ועמ"ש מזה בפ' לך לך. ד"ה הנה אברם כו'.

pero no es así con quien no entiende la sabiduría hasta lo más profundo ni su propósito último: aunque sea sabio y perspicaz para sí mismo, no obstante, no puede explicar ni impartir a otro. Y véase lo escrito sobre esto en Parshas Lech Lecha, en el discurso que comienza "Ahora, Avram", etc.

21 וכמ"כ [וכמו כן] יובן למעלה דבחי" נו"ה [נצח והוד] שהם לבר מגופא שהוא ירידת השפע מהמדות עליונות

למטה שרשם נמשך דוקא מבחי" אין וכתר שהוא למעלה ממוחין שבראש וכמ"ש והחכמה מאין תמצא

Asimismo, se entenderá que el nivel de Nétzaj y Hod, que están “fuera del cuerpo” —es decir, el descenso del flujo de los atributos superiores hacia abajo— tiene su raíz, específicamente, en el nivel de ayin y Kéter, que está por encima de los mojin de la cabeza; como está escrito: “Y la sabiduría se encuentra a partir de ayin”.

וזהו שלהיות מביא גואל לבני בניהם שהם בחי" נו"ה [נצח והוד] הוא ע"י התגלות אל עליון בחי" כתר כני"ל

Y por eso, “traer un redentor a los hijos de sus hijos”, que corresponden al nivel de Nétzaj y Hod, se logra mediante la revelación de El Elyón, el nivel de Kéter, como se mencionó antes.

(ועמ"ש מזה בביאור ע"פ צאינה וראינה גבי ענין לכו לחמו בלחמי. ומזה יובן שרש ענין מ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] בתחלתו ע"פ חגרה בעוז מתניה שע"י עסק ולימוד הלכות בתשבע"פ [בתורה שבעל פה] נמשך כח ועוז במתניה נו"ה [נצח והוד] שהם בחי" רגלים המעמידים הראש

(Y véase lo escrito acerca de esto en la explicación del versículo “Salgan y vean”, respecto del tema de “Vengan, coman de mi pan”. De esto se entenderá la raíz de lo escrito en Iggeres HaKodesh, al comienzo, sobre el versículo “Ciñe sus caderas con fuerza”: que mediante la dedicación al estudio de las leyes de la Torá Oral se atraen poder y fuerza a “sus caderas”, Nétzaj y Hod, que son el nivel de las piernas que sostienen la cabeza,

דהיינו בחי" אמונה ע"ש והיינו לפי שנה"י [שנצח הוד יסוד] נמשכים מהכתר שהוא רצון עליון המתגלה בתושבע"פ [בתורה שבעל פה]. ועמ"ש מענין נצח בד"ה למנצח על השמינית וע"פ התוספתא שבזהר (בשלח)

es decir, el nivel de la fe; véase allí. Esto se debe a que Nétzaj, Hod y Yesod se atraen de Kéter, que es la Voluntad Suprema revelada en la Torá Oral. Y véase lo escrito acerca de Nétzaj en el discurso que comienza “Al director, sobre la Sheminit”, y acerca de la Tosefta en el Zohar, Beshalaj)

(ד"נ) גבי תלת רוחין דכלילן בתלת כו' ועמ"ש בפ' יתרו בד"ה הנה להבין שרש ענין מתן תורה בענין (folio 50), acerca de “tres espíritus incluidos en tres”, etc. Y véase lo escrito en la parashá Yitró, en el discurso que comienza “Ahora, para comprender la raíz del tema de la entrega de la Torá”, acerca del tema de

וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הוא כו'. ומזה יובן ג"כ מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] והנצח זו ירושלים וכמ"ש במ"א.

“Y el Eterno de Israel (Nétzaj) no mentirá”, etc., “pues Él no es un hombre”, etc. De esto también se entenderá la afirmación de nuestros Sabios, de bendita memoria: “Y el Nétzaj”: esto es Jerusalén”, como está escrito en otro lugar.

22 והנה נצח הוא ענף החסד שהוא בחי' גילוי האהבה מסותרת להתחזק בהאהבה כל היום אף בלי טעם כלל, והוד הוא ענף הגבורה וכידוע ההפרש בין ברכה להודאה

Ahora bien, Nétzaj es una rama de Jésed, que es el nivel de la revelación del amor oculto, para fortalecerse en el amor durante todo el día, incluso sin razón alguna; y Hod es una rama de Guevurá. Y, como es sabido, la diferencia entre una bendición y un reconocimiento (hodaá)

כי הודאה הוא מרחוק וכמ"ש ע"פ ולשרקה בני כו', והיינו כי בחי' הגבורה הוא בחי' יראה שהוא מקרוב שע"י השגה ברוממותו נמשך היראה.

consiste en que el reconocimiento proviene de lejos, como está escrito acerca del versículo «Y a la vid escogida, el hijo de...», etc.; es decir, el nivel de Guevurá es el nivel del temor, que proviene de cerca, pues mediante la comprensión de Su grandeza se suscita el temor.

23 וענף היראה הוא בחי' הודאה מרחוק שמודה על הדבר ההוא בלי השגה בעצם. וכמ"כ [וכמו כן] יש במדת הגבורה כל השבעה מדות ובחי' נצח שבגבורה הוא שמקבל בניצוח ועקשות קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] וכמ"ש ויירא ויאמר מה נורא כו',

Y la rama del temor es el nivel del reconocimiento desde lejos, en el que uno reconoce aquello sin comprenderlo verdaderamente. Del mismo modo, en el atributo de Guevurá están presentes los siete atributos, y el nivel de Nétzaj dentro de Guevurá consiste en aceptar el yugo del Reino de los Cielos con determinación y obstinación; como está escrito: “Y temió, y dijo: ¡Qué terrible!”, etc.

פ"י ויירא הוא שהמשיך עליו להיות מתיירא וכמ"ש שום תשים עליך מלך כי לאחר שנעשה מלך לעשות בהם כרצונו הרי ודאי תפול אימתו עליהם וזהו בחי' יראה ממש,

El significado de “y temió” es que hizo recaer sobre sí el temor; como está escrito: “Ciertamente pondrás sobre ti un rey”. Pues, una vez que se ha convertido en rey y puede hacer con ellos lo que desea, ciertamente el temor que inspira cae sobre ellos; y este es el nivel del temor propiamente dicho;

אבל קודם שנעשה מלך רק שהוסכם להשימו למלך זהו תשים עליך מלך היינו שממשיך עליו היראה ומסכים ברצונו ע"ז אף שאין לו יראה בפ"מ [בפועל ממש] עדיין וכך

pero antes de que se haya convertido en rey, cuando solo se ha acordado investirlo como rey, esto es "pondrás sobre ti un rey": es decir, hace recaer el temor sobre sí y consiente en ello con su voluntad, aunque todavía no sienta temor en la práctica. Y así

הוא ענין ויירא ויאמר מה נורא דאף שאין לו השגה כ"כ [כל כך] ברוממותו ית' עד שתפול עליו אימה מ"מ מתנצח לקבל עליו עומ"ש [עול מלכות שמים] ונק' נצח שבגבורה

es el sentido de "Y temió, y dijo: ¡Qué terrible!": aunque no comprende tanto Su exaltación, bendito sea, como para que el temor caiga sobre él, aun así se sobrepone para aceptar sobre sí el yugo del Reino de los Cielos; y esto se llama Nétzaj dentro de Guevurá,

שכך הוסכם הדבר קבלת עול מלכות שמים וא"כ גם באדם ב' בחי' נו"ה [נצח והוד] שרשן גבוה מאד וכמ"ש כי עם קשה עורף הוא ולכן וסלחת כו' כמ"ש במ"א.

pues así quedó resuelto el asunto: aceptar el yugo del Reino de los Cielos. Por lo tanto, también en el ser humano los dos niveles de Nétzaj y Hod tienen una raíz muy elevada; como está escrito: "Porque es un pueblo de dura cerviz", y por eso: "Y perdonarás", etc., como está escrito en otro lugar.

24 והנה כל המסעות היו עד ירדן יריחו. והענין דהנה כתיב והריחו ביראת ה' כו' ופי' לא למראה עיניו

Ahora bien, todos los viajes llegaron hasta el Jordán de Jericó. Y el asunto es el siguiente: está escrito: «Y percibirá por el temor a Havaiá», etc.; y la explicación es: «no según lo que ven sus ojos»,

כי ראה היינו בחי' חכמה ולא למשמע אזניו שהוא בחי' בינה כ"א והריחו דמורח ודאין

pues la visión corresponde al nivel de Jojmá, «y no según lo que oyen sus oídos», que corresponde al nivel de Biná; sino que «percibirá», pues huele y juzga

(ועיין מזה בזהר פי' יתרו דע"ח א' ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם בשם הרח"ו [הרכי חיים ויטאל] ובזהר ויקהל דרי"ג ע"ב),

(y véase sobre esto en el Zohar, Parashat Yitró, folio 78a, y en el Mikdash Mélej allí, en nombre de Rabí Jaim Vital, y en el Zohar, Vayakhel, folio 213b).

נמצא בחיי ריח הוא יותר גבוה מחו"ב [מחכמה ובינה] כי שרש בחיי ריח הוא מבחי' חוטמא דא"א וכמ"ש ותהלתי אחטם לך.

De ello se desprende que el nivel de la fragancia es superior a Jojmá y Biná, pues la raíz del nivel de la fragancia proviene del nivel de la Nariz de Arij Anpín; y como está escrito: «Y por Mi alabanza me contendré (ejetom) por ti».

וגם בגמ' [בגמרא] יש רמז ע"ז כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] לבעל החוטם אני מבקש וע"ז נאמר במשיח והריחו ביראת ה'.

También en la Guemará hay una alusión a esto, como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: «Busco al dueño de la nariz»; y acerca de esto se dice del Mashíaj: «Y percibirá por el temor a Havaíá».

25 והנה ההפרש בין טעם לריח הגם ששניהם מחזקים כח השכל מ"מ יש הפרש ביניהם שהטעם והמאכל מחיה את האדם ע"ד אור פנימי והריח הוא בחיי מקיף

Ahora bien, la diferencia entre el gusto y el aroma es que, aunque ambos fortalecen la facultad intelectual, existe, no obstante, una diferencia entre ellos: el gusto y el alimento dan vida a la persona a modo de luz interior, mientras que el aroma es el nivel de una luz circundante (makif);

שהרי הפרי שמריחים בו נשאר בשלימות כבתחלה רק הריח מתפשט ממנו לא כן במאכל שלועסו וכולעו.

pues la fruta que se huele permanece entera, como al principio, y solo el aroma se propaga desde ella. No ocurre así con el alimento, que se mastica y se traga.

כמ"כ [כמו כן] למעלה אכלו רעים לעילא שהן או"א [אבא ואימא] אבא יונק ממזל השמיני כו' זהו התלבשות בפנימיות ועד"ז נמשך ג"כ בג"ע [בגן עדן] צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה ע"י שנקלט בהשגתם ממש בבחי' או"פ [אור פנימי].

Del mismo modo, Arriba: "Coman, amigos", en lo Alto, se refiere a Aba e Ima; Aba recibe de la octava mazal, etc. Esto es una investidura en la dimensión interior (pnimiut). Y de manera similar, esto también se extiende al Gan Eden: "los tzadikim se sientan y disfrutan del resplandor de la Shejiná", porque este queda realmente asimilado en su comprensión, en el nivel de la luz interior (Or Pnimi).

26 וזהו ותורתך בתוך מעי. לכו לחמו כו'. כי אורייתא מחכמה ובינה נפקת. אך המצות עצמן שרשן בבחי'

כתר תר"ך עמודי אור ומשם א"א לבוא הגילוי בפנימיות ממש

Y esto es «y Tu Torá está dentro de mis entrañas»; «Vengan, coman [de mi pan]», etc., pues la Torá emana de Jojmá y Biná. Pero las mitzvot mismas tienen su raíz en el nivel de Kéter, los seiscientos veinte pilares de luz, y desde allí la revelación no puede llegar verdaderamente a la dimensión interior,

אלא מרחוק ה' נראה עליהם היינו כמ"ש בזהר תפיס ולא תפיס (עיין בזהר פ' נח דס"ה ע"א ובפרשת פקודי דרכ"ו א' ודרס"ט א')

sino que solo «desde lejos Havaiá aparece» sobre ellas; es decir, como está escrito en el Zohar: «captado y no captado» (véase el Zohar, Parshat Noaj, folio 65a, y Parshat Pekudei, folio 226a y folio 269a);

שאינן התענוג נמשך ומתגלה בבחי' פנימיות לתוך השגתו ממש רק כדוגמת הריח וכמ"ש בזהר פ' צו (דכ"ו סע"ב [סוף עמוד ב]) לא ידעין בר ריחא כמאן דאריח ריחא ואתבסם כו' ועיין במק"מ [במקדש מלך] שם.

pues el deleite no se extiende ni se revela de manera interior dentro de la comprensión efectiva de uno, sino solo a semejanza de la fragancia; y como está escrito en el Zohar, Parshat Tzav (final del folio 26b): «No conocen sino la fragancia, como quien huele una fragancia y se reconforta», etc.; véase también allí el Mikdash Mélej.

וזהו ענין שמהמצות נעשים לבושים להנשמה בג"ע [בגן עדן] דהיינו בחי' מקיפים מה שלא יכול להתגלות לתוך השגתו ממש

Y este es el sentido de que de las mitzvot se hagan vestimentas para el alma en el Gan Eden, es decir, el nivel de los makifim (luces circundantes): aquello que no puede revelarse dentro de la comprensión efectiva de uno,

כמו המזון כ"א בבחי' מקיף ונקי לבוש וזהו מ"ש וירח את ריח בגדיו וכמ"ש בזהר פ' בלק (דקפ"ו א') בריחא דלבושייכו כו'

como el alimento, pero solo en calidad de makif, y se lo llama vestimenta. Y esto es lo que está escrito: «Y olió la fragancia de sus vestimentas»; y como está escrito en el Zohar, Parshat Balak (folio 186a): «por la fragancia de sus vestimentas», etc.

(ועמ"ש בפ' חקת בד"ה אז ישיר כו' עלי באר מענין המקיף והלבוש הנמשך לצדיקים בגי"ע [בגן עדן]
ממעשה המצות ושם נזכר המשל ככרך המבריק כו')

(Y véase lo escrito en Parshat Jukat, en el discurso que comienza «Entonces [Israel] cantó», etc., «Brota, oh pozo», acerca del makif y la vestimenta que llegan a los tzadikim en el Gan Eden por la realización de las mitzvot; allí se menciona la analogía de «como un relámpago que resplandece», etc.

ואפשר שזהו בחי' ראייה וכמ"ש וה' עליהם יראה ויצא ככרך חצו. אכן במשיח שנאמר והריחו כו' לא למראה עיניו זהו מקיף עליון יותר.

Y es posible que este sea el nivel de la visión, como está escrito: «Y Havaíá será visto sobre ellos, y Su flecha saldrá como un relámpago». Sin embargo, en el caso del Mashíaj, de quien se dice: «Y percibirá por el olfato», etc., «no por lo que ven sus ojos»: este es un makif más elevado.

וכנודע שיש ב' בחי' מקיפים ועיין מ"ש סד"ה זאת חנוכת המזבח בענין שמן המשחה וקטורת ועמ"ש בד"ה באתי לגני בענין אריתי מורי ובד"ה וישלח יהושע כו' ואת יריחו בהפטרה דפ' שלח),

Y, como es sabido, hay dos niveles de makifim; véase también lo escrito al final del discurso que comienza «Esta es la dedicación del altar», acerca del aceite de unción y el incienso; y lo escrito en el discurso que comienza «He venido a mi jardín», acerca de «He recogido mi mirra», y en el discurso que comienza «Y Yehoshúa envió», etc., «y Jericó», en la haftará de Parshat Shelaj).

והנה יריחו היא עיר התמרים ותמר הוא בחי' צדיק כמ"ש צדיק כתמר יפרח מה תמר אין לו אלא לב אחד דהיינו רצון אחד בלבו לה'.

Ahora bien, Jericó es “la ciudad de las palmeras”, y la palmera representa el nivel del tzadik, como está escrito: “El justo florecerá como una palmera”: así como la palmera tiene un solo corazón, es decir, una sola voluntad en su corazón, dirigida a D'os.

ובילקוט איתא מה תמר לבו מכוון למעלה אף צדיקים לבם מכוון למעלה כו' ופ"י עיר התמרים היינו כי יש ב' בחי' צדיק עליון וצדיק תחתון

Y en el Yalkut se dice: “Así como el corazón de la palmera está orientado hacia arriba, también los corazones de los tzadikim están orientados hacia arriba”, etc. El sentido de “la ciudad de las palmeras” es que hay dos niveles: el tzadik superior y el tzadik inferior.

(עמ"ש בד"ה מי יתנך כאח לי בפי תרומה וזהו כשם שאין בלבך אלא אחד היינו בחי צדיק עליון. כך אין בלבנו אלא אחד היינו צדיק תחתון ועמ"ש מזה בד"ה זכור דעמלק).

(Véase lo escrito en el discurso que comienza “¡Ojalá fueras para mí como un hermano!”, en la parashá de Terumá; y esto es: “Así como en tu corazón no hay sino Uno”, es decir, el nivel del tzadik superior, “tampoco en nuestro corazón hay sino Uno”, es decir, el tzadik inferior; véase también lo escrito sobre esto en el discurso que comienza “Recuerda [lo que] Amalek [hizo]”).

פ"י צדיק עליון היינו דעת המחבר ומיחד או"א [אבא ואימא] וצדיק תחתון הוא בחי יסוד המחבר זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא].

El sentido es que el tzadik superior es Daat, que une y conecta a Aba e Ima; y el tzadik inferior es el nivel de Yesod, que une a Zeir Anpin y Nukvá.

וזהו ענין יעשה שלום לי שלום יעשה לי. עמ"ש מזה בביאור ע"פ החלצו מאתכם. ולכן היה ביריחו ז' חומות בחי ז' אומות ששרשם מז' מדות

Y este es el sentido de “Que haga paz conmigo; paz hará conmigo”. Véase lo escrito sobre esto en la explicación del versículo “Ármense de entre ustedes”. Por eso Jericó tenía siete murallas, correspondientes al nivel de las siete naciones, cuyo origen está en los siete atributos;

כי יריחו היה מנעלה של א"י [ארץ ישראל] בחי יסוד. ולכן לא נחלקה כלל לשבטים כי הוא כלול מכל א"י [ארץ ישראל]

pues Jericó era la cerradura de la Tierra de Israel, el nivel de Yesod. Por eso no fue repartida en absoluto entre las tribus, pues está incluida en toda la Tierra de Israel.

(ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] בסופו בענין שבועה הקפות עם הלולב בהושענא רבה. ועיין מענין צדיק כתמר יפרח ברכות לך לך פמ"א [פרק מ"א / פרשה מ"א] במדבר רפ"ג [ריש פרק ג'] ובזח"א [ובזהר חלק א] דפ"ב [דפרק ב'] סע"א [סוף עמוד א] ודף ר"ך ע"ב. ח"ג [חלק ג'] דט"ז ע"א ודרצ"ב סע"א [סוף עמוד א])

(Véase Pri Etz Chaim, al final, sobre las siete circunvalaciones con el lulav en Hoshana Rabá. Véase también sobre el tema de “El justo florecerá como una palmera” en [el Midrash] Rabá, Lej Lejá, sección 41, y Bamidbar, comienzo de la sección 3; y en el Zohar, Parte I, final del folio 82a y folio 220b; Parte III, folio 16a y final del folio 292a).

והנה עיקר פ"י צדיק נק' כן מי שמקיים המצות ומבואר לעיל שהמצות הן הן בחי ריח בגדיו.

Ahora bien, el sentido esencial de “tzadik” es que así se llama a quien cumple las mitzvot; y se explicó antes que las mitzvot son precisamente el nivel de “la fragancia de sus vestidos”.

ולכן יריחו היא עיר התמרים, וענין ירדן יריחו לשון המשכה וירידה שהוא המשכת בינה למלי, דהיינו המשכת היחוד עליון שע"י צדיק עליון שיומשך ג"כ למטה ע"י בחי צדיק תחתון.

Por lo tanto, Jericó es la ciudad de las palmeras. Y la expresión "el Jordán de Jericó" alude a una extensión hacia abajo y un descenso (yeridá), es decir, a la extensión de Biná hacia Maljut; esto es, la extensión de la unidad superior, que se realiza por medio del tzadik superior, para que también llegue abajo por medio del nivel del tzadik inferior.

ועיין מענין זה דירדן בזהר פ' שלח (דקס"ו סע"א [סוף עמוד א]) ומ"ש במק"מ [במקדש מלך] שם בשם הרח"ו [הרבי חיים ויטאל]. ועמ"ש סד"ה כה תברכו בענין וישם לך שלום כו',

Véase sobre este asunto del Jordán en el Zohar, Parashat Shelaj (al final del folio 166a), y lo que está escrito allí en el Mikdash Melej en nombre de Rabí Jaim Vital. Véase también lo escrito al final del discurso que comienza "Así bendecirán", acerca de "y te conceda paz", etc.;

ועיין לעיל שלכן היה המ"ב מסעות עד ירדן יריחו כו' שהכל נק' יצ"מ [יציאת מצרים] עד ירדן יריחו לפי

y véase más arriba: por eso los cuarenta y dos viajes llegaron hasta el Jordán de Jericó, etc.; pues todo se denomina Éxodo de Egipto hasta el Jordán de Jericó, ya que

כי מה שמלובש בכלי נק' מיצר וגבול לגבי בחי או"מ [אור מקיף] שלמעלה מהכלי שזהו בחי ריח ועי' בע"ח [בעץ חיים] שער א"א פ"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] הני"ל:

lo que está investido en una vasija se denomina estrechez y límite en comparación con el nivel de la luz circundante (Or Makif), que está por encima de la vasija y corresponde al nivel de la fragancia. Véase Etz Jaim, Shaar Arij Anpín, capítulo 14, mencionado anteriormente.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/masei/3/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak